

KUVAY-I MİLLİYE RESSAMI ARTIK YOK

*"Bu atlar Avni'nin atları
Kuvay-ı Milliye atları
Kara yamçı altında ak sağrı dolgun titrer burun kanatları
Bu atlar Avni'nin atları, Kuvay-ı Milliye gelecek yine
Şabin atlar aşarak yeli
Çiğneyerek gavuru da Aznavur'u da
Kuvay-ı Milliye gelecek yine.."*

Nazım Hikmet

Kuvay-ı Milliye ressamı Avni Arbaş, kansere yenik düştü. 84 yaşında aramızdan ayrılan ressam için yaşamının son yıllarını geçirdiği Foça'daki evinin önünde bir tören düzenlendi. Törene, İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Ahmet Piriştina, Foça Belediye Başkanı Ali İlçan, kızı Zerrin Arbaş, dedesinden kısa bir süre sonra kalp krizi geçirerek ölecek olan torunu Derya Arbaş ve ilçedeki sevenleri katıldı. Törende Arbaş'ın Foça'da resim çalışmalarını sürdürdüğü atölyesinin, kendisinin simgesi haline gelen şapkası ve piposunun, İzmir Resim Heykel Müzesi'ne getirileceği açıklandı. Arbaş'ın bazı arkadaşları ressamla ilgili anılarını anlattılar. Cenaze daha sonra İstanbul'a uğurlandı. Arbaş için bu sabah vasiyetine uygun bir biçimde Galatasaray Lisesi önünde bir tören düzenlendi ve cenazesi Teşvikiye'de kılınan öğle namazının ardından Aşiyân Mezarlığında toprağa verildi.

Avni'nin Atları

1919 yılında İstanbul'da doğan sanatçı küçük yaşlardan itibaren başlayan resim merakını babasından aldığı ilk çizim dersleriyle sürdürdü. Galatasaray Lisesi'ndeki öğrenimini yarıda bırakıp Güzel Sanatlar Akademisinin resim bölümüne kaydını yaptırdı. 1946'da aralarında Nuri İyem, Abidin Dino gibi isimlerin de bulunduğu "Liman Ressamları Gurubu"nun sergilerine katıldı. Akademiden diplomasını almadan, devletin verdiği bir bursla Paris'e gitti. Sanatçının 37 yıllık Paris serüveni böylece başladı. 1950'lerde Paris'te yaşayan Türk sanatçıları arasında soyut resmin çekimine direnen tek kişi oydu.

Paris'te Nâzım Hikmet'ten esinlendiği "Kuvay-ı Milliye Atları" dizisini gerçekleştirdi. Uzun yıllar kaldığı Paris'te askerliğini yapmadığı gerekçesiyle vatandaşlıktan çıkarıldı. Zaman zaman yolu Paris'e düşen Nâzım Hikmet'le biraraya geldiğinde onun krokilerini ve desenlerini çizdi. 1977'de Türkiye'ye döndü. Sanatçı 1980'lerde ağırlıklı olarak "Mustafa Kemal" portreleriyle, "İstanbul" ve "Boğaz" konulu yapıtlara imza attı. Bir Kuvay-ı Milliye süvari albayı olan babasının atlarından daha çocukken etkilenen Arbaş için bu konu, tekrar tekrar çalıştığı bir konu oldu. Arbaş'ın resimlerindeki değişime karşı koyan süreklilik, onun bir ömür boyu figüratif gerçekçi tarzda yapıtlar vermesini sağladı. Arbaş şöyle diyordu: "Figüratifim ben. Resimlerimde insanlar olsun isterim; insanı, hayvanı çok severim. Soyut resim hiç yapmadım. Tepki gelirse gelsin. Ben yine yapacağımı yaparım."

Kimi yapıtları 1948'de yaşanan akademi yangınına kurban giden Avni Arbaş'ın resimlerinin çoğu çeşitli banka ve kişisel koleksiyonlarda bulunuyor.

ŞİLİ'li GRUP

İNTİ İLLİMANİ TÜRKİYE'deydi

İstanbul kültür başkenti ya, her şey orda olur biz buradan bakardık. Venceremos gibi tüm zamanların şarkılarının yaratıcısı olan Şili'li grup İnti İllimani de önce İstanbul'daydı, Ankara'dan, taşradan giden gitti, biz gidemeyenler televizyondan bakıp iç geçirdik. Neyse ki, organizatörler, gruba gösterilen ilginin iyi para getireceğini düşünmüş olmalı ki, esas hedef kitle için çok sayılabilecek bilet ücretleriyle grubu Ankara ve İzmir'e de getirdi. Mevsim de artık sonbahardı, Ankara'da geceler çoktan serinlemişti. Eh, böyle olunca İzmir'i bilmem ama Ankara Bilkent Odeon'un epey bir bölümü boştu. Gözleri biraz tok olsaydı, Ankaralı öğrenciler o boş koltukları doldururdu. Her neyse, şarkılarıyla ilk gençliğimizi yaşadığımız, efsanevi bir grubu sahnede görmek çok çok güzeldi.

Sahneyi önce alan ev sahibi Moğollar'dı. 35 yıllık grup,

1970'ler ile son dönem parçalarından oluşan repertuarlarıyla çokça alkış aldı. "Bir şey Yapmalı" en çok beklenen ve ayakta söylenen şarkıları oldu. Moğollar'ın ardından 1960'larda Şili'den başlayarak tüm Latin Amerika'ya yayılan "Nueva Cancion (Yeni Türkü) akımının en önemli temsilcilerinden biri olan İnti İllimani sahnede idi. Seyirciler onları ünlü şarkılarında geçen "El Pueblo Unido Jamas Sera Vencido" (Örgütlü halk ölümsüzdür) sloganıyla karşıladı. Sekiz kişiden oluşan ve her biri bir çok enstrümanı çalan grup yeni parçalarını seslendirerek başladı konserine. Gece "El Pueblo Unido" ve "Venceremos" şarkılarının onların İspanyolca bizlerin Türkçe, ayakta ve eller havada söylenmesiyle son buldu.

Bu efsanevi grubun uzun tarihine bakalım bir de. İlk yıllarını isimsiz geçiren grup, 1966 yılında Şili'deki çalkantılı politik ortamın tam ortasında, Eski Devlet Teknik Üniversitesinin (De la X Universidad Tecnica del Estado) ilk üniversiteli folklor grubu olarak kurulur. O dönemde kimya mühendisliği öğrencisi olan Horacio Duran grubun beynidir, ama esas işi bökerek ve şarap satmaktır. Duran, bugün de grupta yer alıyor. Cumartesi geceleri Sanat ve Zanaat okulundaki "La China" Çin isimli yer altı gazinosundaki küçük salon tıka basa öğrencilerle dolar. Bu ilginin verdiği cesaret ve bir arkadaşlarının babasından aldıkları parayla ilk turnelerini 1968'de Arjantin'de yaparlar.

1969'da Boliviya turnesi sırasında şeytanın bacağı kırarlar ve "Si somo Americanos -Evet Hepimiz Amerikalıyız" isimli şarkıyla hatırı sayılır üne kavuşurlar. Ancak hâlâ yerleşmiş bir isimleri yoktur ve dağların müziğini yapan grup, adlarını da buradan almaya karar verir. And dağlarından folklorik bir isim olan "İnti" ve Boliviya'nın başkenti La Paz'daki "Sol de İllimani" dağının "İllimani"si bir araya gelir. Uzunca bir süredir isimsiz olan grubun, tüm dünya tarafından bilinecek olan adı böylece doğar: İNTİ-İLLİMANİ

1970'de Şili'li lider Salvador Allende'nin başkanlık seçimleri kampanyasına aktif bir şekilde katılarak parti programını müziğe dökme misyonunu üstlenirler. 68 kuşağının marşlarından biri olan "Venceremos" (kazanacağız, yeneceğiz) da bu amaçla o dönemde bestelenir.

11 Eylül tarihi ise 2001 Amerika'sından çok önce Şili tarihinde bir dönüm noktası olur, çünkü 1973 yılının 11 Eylül'ünde darbe gerçekleşir. Salvador Allende diktatör Pinochet'in adamlarınca öldürülür ve o gece İtalya turnesinde olan grup, konserinde Allende'yi ve en büyük dostları Victor Jara'yı anarlar. O geceki İtalya konseri, faşizme karşı 400.000 kişilik bir gösteriye dönüşür ama grup üyeleri de 15 yıl boyunca sürgünde yaşamak zorunda kalırlar ve 1988'e kadar Şili'ye geri dönemezler.

Bu süre içinde Avrupa'da oldukça büyük bir üne kavuşan grup; 1982'de İngiliz Akademi ödülü alır. Federico Fellini onların müziklerini filmlerinde kullanırken Sting, Tracy Chapman, Peter Gabriel ve Bruce Springsteen gibi sanatçılarla çalışırlar. Ancak 15 yıl aradan sonra yine bir Eylül ayında Şili'ye geri dönen grup çoktan efsane olmuştur. Onlar sürgündeyken doğan 13-14 yaşındaki çocuklar bile şarkılarını ezbere söylemektedir ve 1989-1998 yılları grubun inanılmaz bir hızla müzikal büyüme yaşadığı yıllar olur.

1997 ve 1998 grup üyelerinden bazıları değişir ve kadro; HORACIO DURAN, JORGE COULON, MARCELO COULON, EFREN VIERA, DANIEL CANTILLANA, MANUEL MERIÑO, CRISTIAN GONZALEZ, JUAN FLORES olarak bugünkü halini alır.

ALTIN PORTAKAL ÖDÜLLERİ DAĞITILDI

40. Antalya Altın Portakal Film Festivali'nde, jüri bu yılın ödül sahiplerini belirledi. "Karşılaşma", 'En İyi Film' olarak belirlenirken, yönetmeni Ömer Kavur da, 'En İyi Yönetmen' seçildi.

Bu yılki Altın Portakal'a "Karşılaşma" ve "Abdülhamit Düşerken" filmleri damgalarını vurdular.

Festivale katılan filmlerin gala gösteriminden sonra, jüri bu yılki 'Altın Portakal' sahiplerini açıkladı. Ömer Kavur'un "Karşılaşma" adlı filmi 'En İyi Film' seçildi. "Karşılaşma", ayrıca 'En İyi Yönetmen', 'En İyi Senaryo', 'En İyi Görüntü Yönetmeni' ve 'En İyi Kurgu' dallarında da ödül aldı.

"Abdülhamit Düşerken" filmindeki rolüyle Meltem Cumbul, 'En İyi Kadın Oyuncu' seçilirken, Tarık Akan da "Gülüm" filmindeki performansıyla 'En İyi Erkek Oyuncu Ödülü'nü aldı. 'En İyi Yardımcı Kadın Oyuncu', "Bekleme Odası" filminde oynayan Nurhayat Kavrak seçildi. 'En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu Ödülü'nü ise Çetin Öner ile Aytaç Arman paylaştı. 'En İyi Film Müziği Ödülü'nü "Abdülhamit Düşerken" filmiyle Timur Selçuk aldı. Bu yıla özgü olan, '40. Yıl Özel Ödülü'nü ise "O Şimdi Asker" filmindeki rolüyle Mehmet Günsür aldı.

"ESKİ AÇIK SARI DESENE" BELGESELİ SİNEMALARDA

Cimbomlular'a müjde! Galatasaray camiası, taraftarından futbolcusuna Fatih Terim'den yöneticisine kadar film yıldızı oldu. Terim, antrenmanlarda ve soyunma odalarında futbolculara nasıl davranıyor? Kaptan Bülent takım arkadaşlarını nasıl motive ediyor?

Hasan Şaş'ın sahaya çıkarken vazgeçemediği bir uğuru var mı? Antrenmanlarda en çok çalışan futbolcu kim? Mondragon kimin şutlarından çekiniyor?

Yönetmenliğini Ali Kazma, başrollerini kulüp yöneticileri, Fatih Terim'in başkanlığındaki teknik heyet, futbolcular ve milyonlarca Galatasaray taraftarının paylaştığı film, adını yıllardır söylenen bir tezahürattan alıyor: 'Eski Açık Sarı Desene.'

Çekimleri ve diğer hazırlıklarıyla iki yılda tamamlanan bu filmle, Galatasaray'ın 2002-2003 ve 2003-2004 sezonunun hazırlık kamplarını, futbolun mutfağı soyunma odaları başta olmak üzere tüm diğer özel yerlerini milyonlarla paylaşacak.

TARİH ÖNCESİ YOLCULUK İÇİN 4 KİTAP

Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı, çok önemli bir adım atarak, ilköğretim çağındaki çocuklar için tarih öncesi dönemleri anlatan dört kitap yayınladı. Hepsisi renkli ve çizimlerle desteklenen kitap, büyüklere “keşke benim zamanımda da olsa” dedirtiyor. Çocuklarsa dünden daha şanslı. Kitabın eğitim materyali olarak kullanılması için de pilot okullar seçildi.

Çizimleri Aydan Çelik tarafından yapılan ve 10-12 yaşlarına hitap eden Bala ile Çatalhöyük Gezisi’nde gerçek bir yaşama doğru yapacağınız hayali bir yolculukla, dokuz bin yıl önce insanların nasıl yaşadıklarını göreceksiniz.

Çizimleri Mehmet Gülergün tarafından yapılan ve 10-12 yaşlarına hitap eden Tarihöncesinde İnsan’da milyonlarca yıl önce başlayan yani evvel zamanda geçen bir gerçeği, adım adım bizi bulacaksınız.

Çizimleri Aydan Çelik tarafından yapılan Bala Çatalhöyük’te sevimli keçi Bala, 8-10 yaş çocuklarımıza Çatalhöyük’ü gezdirerek atalarımızın yaşantılarına ait bilgiler aktarıyor.

Çizimleri Cemal Eker tarafından yapılan Evvel Zaman İçinde İnsanın Öyküsü ise yine 8-10 yaş çocuklarımıza, masalsi anlatımıyla, gerçekliği bilimsel yöntemlerle kanıtlanmış bir öyküyü, bizim öykümüzü anlatıyor.

Keyifle Öğrenme

Tarih Vakfı, yayınları da içinde alan geniş ölçekteki projesinin amaçlarını sitesinde şöyle anlatıyor: “İlköğretim 8-12 yaş grubuna uygulanmak üzere, var olan eğitim müfredatı içinde son derece sınırlı ve ilgi çekicilikten uzak anlatılan tarihöncesi dönemlere ilişkin bilginin daha doyurucu ve ilgi çekici bir biçimde öğrencilere öğretilmesi amacıyla uygun olarak “Tarihöncesi Eğitim Programı” adında anlatım, atölye çalışması ve müze ziyaretini içeren bir paket program hazırlandı.

İstanbul ve Çumra bölgelerinde seçilen pilot okullarda görev yapan öğretmen ve öğrencilerin ortak ve etkin katılımları sağlanarak gerçekleştirilecek programın anlatım bölümünde, tarih öncesi dönemlere ait bilgilerin görsel malzemelerle aktarılması, atölye çalışmasında, tarih öncesi dönemlere ait mimari ve figürinlerin kilden örneklerinin çocuklara yaptırılması, müze ziyaretinde de İstanbul Arkeoloji Müzeleri, Konya Müzesi ve Çatalhöyük yerleşmesinin ziyareti yer aldı.

